



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. In quonam prædicato consistat conceptus quidditativus &
Formaliter Constitutivus Essentiæ & Naturæ divinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

za demonstrabitur, Decreta Dei esse adequata intrinseca Deo? hoc ne ipse P. Esparza dixerit, qui illam sententiam non nisi ut magis probabilem tueretur. Quomodo ergo hoc loco patrocinatur illi S. Thomas? Adverto 2. Quod S. Thomas doctrinam traditam in quaestione de Veritate, retulerit in suam Summam q. 16. quae est de Veritate. & quia prius q. 2. probaverat alijs argumentis, dari Deum, deinde q. 14. Deum esse Omniscentum; postmodum q. 16. infert, solam Veritatem Divinam esse aeternam: sed P. Esparza ordine retrogrado probat existentiam Dei, ex eo quod datur Veritas aeterna. non ergo loquitur S. Thomas de Veritate Objectiva, sed de Formali.

44. DICO 2. Argumentationi allatae promptè, & consentaneè ad sua principia, respondebit Atheus, etiamsi concedat adversario, quod propositionum necessarium verificativum datur ab aeterno, & in quavis differentia temporis. Principium Athei est; per totam aeternitatem necessarium semper existere aliquid, sive hoc individuum, sive aliud: dicit ergo Atheus. 1. Quodlibet huiusmodi individuum esse Verificativum cuiuscunque propositionis necessariae, v. g. huius: *quodlibet est vel non est*: Dicit. 2. has propositiones dici invariabiles, quatenus in quavis differentia temporis habent Verificativum aliquod, licet non semper idem numero; quo sensu etiam ipsum verificativum est invariabile, hoc est, impossibile est non existere aliquod eorum, quod est esse invariabile formaliter, licet sit variabile materialiter. Dicit. 3. Vnamquamque speciem rerum habere intrinsecam essentialem Connexionem cum essentia cuiuscunque alterius speciei (quae est doctrina P. Perez) quoad Possibilitatem vel Impossibilitatem, & ideo existentiam cuiuscunque speciei v. g. hominis, esse Verificativam cuiuscunque alterius v. g. huius, *Equus est hinnibilis*. quia Essentia hominis exigit equum esse hinnibilem. Nihil ergo penitus movebitur Atheus argumento facto.

§. IV.

Verum probetur Deus ex Contradictorio sui.

45. P. Ant: Perez disp. 1. n. 61. proponit aliud Argumentum, vocans illud *planè argutum*, & sic habet. Vel existit Ens summe perfectum, vel non existit: Si existit, habeo intentum: si dicas non existere, ex hoc ipso probabo existere: nam si non existit, est impossibile: ergo datur necessitas non existentiae illius: haec ergo necessitas necessario existit: atqui quod necessario existit, nullum habet defectum, & est summe perfectum, ergo ex eo ipso quod dicatur Deum non existere, inferitur existere.

46. Ad hoc argumentum redditur eadem responsio, quae priori ex sensu Athei adhibita est. Respondebit Atheus, Negationem Dei esse necessariam, sed hanc necessitatem identificari cum necessitate quae inest collectioni omnium entium successivè existentium, ut existat aliquod illorum pro

quacunque differentia temporis. Ut ergo probetur existentia Dei, probandum est, totam collectionem esse contingentem, & dependentem ab alio: ergo à primo ad ultimum, nisi ad hanc probationem (quam supra exhibuimus) recurramus, vanus est omnis conatus contra Atheismum.

Postquam haec Recentiorum Argumenta in scholis discussi & rejeci, anno 1651, postmodum anno 1666. pleraque vidi relata, iidemque tanquam fallacia sophismata rejecta à P. Sebastiano Izquierdo in. 1. de DEO d. 1. q. 8. à n. 155. qui pariter concludit, Deum non nisi ex Creaturis experimentaliter cognitis, demonstrari posse.

CONTROVERSIA III.

In quonam Prædicato consistat conceptus quidditativus & formaliter constitutus Essentiae & Naturae Divinae.

47. Sermo est de Prædicatis Absolutis, hoc est, quae omnibus Tribus Personis sunt communia. Huiusmodi autem Prædicata plura dantur in Deo, non quidem realiter, ad minimum tamen ratione nostra & per comparisonem ad similia prædicata, quae in Creaturis ab invicem separata reperiuntur, distincta. An alia major distinctio, virtualis nimirum intrinseca admittenda sit, sequenti controversia videbimus.

48. Cum itaque Essentia cuiusque rei, seu conceptus quidditativus, ex communi acceptione consistat in illo Prædicato, quod se habet per modum differentiae essentialis, per quod res, nostro concipiendi modo, primo differt ab alijs, & quod est prima radix aliorum prædicatorum, habentium se per modum attributi vel proprietatis, hinc praesens quaestio est, quodnam sit huiusmodi prædicatum in Deo.

49. Cardinalis Sforzia Pallavicinus primò p. n. 110. conceptum quidditativum & Metaphysicum Dei sic effert. *Ens quod continet æquivalenter omne Ens*. P. Martinus Esparza q. 5. a. 9. ad. 2. censet hunc conceptum esse minus idoneum quocunque alio. *Quia inquit, hic conceptus est comparativus DEI cum omni alio Ente, ideoque est posterior, quàm quilibet alius conceptus comparativus cum quo libet ente, aut cum quolibet particulari Entium genere, seu determinate, seu vagè considerato: quandoquidem quodvis totum, & quævis collectio est posterior quibuscunque ejus Partibus: unde istiusmodi conceptus distat plus à conceptu essentiali DEI, quàm quilibet alius proprius & distinctivus ipsius DEI.*

50. Haec tamen impugnationi me non moveret. Verum quidem est, comparisonem particularem, quatenus est Pars comparisonis universalis, esse priorem, eâ prioritate, quâ quavis pars est prior toto: sed hinc non licet inferre, quod conceptus particulariter comparativus Dei, v. g. cum Angelis, esset conceptus quidditativus Dei, & distinctivus ab omni alio: distingueret enim solum ab illo, cum quo compararet: Ut ergo distingueret

stingeret ab omnibus, deberet comparare cum omnibus, & tunc primum haberetur adaequatus conceptus Dei Constitutivus & Distinctivus.

51. Ego ex alio capite recedo, & ostendo, nostro concipiendi modo, æquivalentiam non esse Prædicatum Primum Dei. Nam quando nos duo ad invicem comparamus, & inquirimus an Vnum ad alterum æquivalet necne quoad æstimationem perfectionis utriusque, inquirimus in aliquod Prædicatum Proprium, & formaliter conveniens vni, & non conveniens alteri; & illo cognito inferimus inde æquivalentiam vel excessum perfectionis: v. g. si inquiram, an homo æquivalet Angelo, investigo prædicatum nobilissimum hominis, & Angeli, v. g. *esse intellectivum cum dependentia à phantasmate*, & esse intellectivum independentem à phantasmate, & quia hoc secundum plures facio, quam illud primum, inde infero, hominem excedi ab Angelo, & Angelum æquivalere homini. Idem procedit in Deo cum Creaturis comparato. Illud ergo prædicatum quod formaliter convenit Deo, & æstimatur præ omnibus Prædicatis Creatis, & à quo moveor ad affirmandum, quod Deus æquivalet omnibus creaturis, & non e contra, illud inquam prædicatum est nostro concipiendi modo prius quam ipsa æquivalentia: nam æquivalentia importat duo correlativa, cuius una pars est illud prædicatum Deo proprium, & proprio nomine significabile: ergo in illo potius, quam in prædicato æquivalentiæ consistet Essentia Dei. Hac ergo sententiâ singulari sepositâ, duæ sunt opiniones celebres, quæ tamen, si mens authorum spectetur, nisi fallor, conciliari possunt.

52. Prima & satis celebris opinio est, Essentiam seu conceptum quidditativum Dei, esse prædicatum *Intellectionis Actualis*. Ita post Aureolum multi. Ad hanc sententiam reducimus illam, quæ distinguit in Deo actum primum intelligendi ab actu secundo, prout explicui in *Instit. Lib. I. tit. I. c. 4. à n. 86.* & hi constituunt in actu primo *Intellectivi* Essentiam Dei. *Vasq. Mol. Meracius, Gran. Arias, Comptonius d. 4. s. 6.* Secunda, non minus celebris est, Conceptum quidditativum Essentiæ Divinæ consistere in prædicato *Aseitatis*, hoc est, quod sit ens à se existens, seu sibi ipsi ad existendum sufficiens. *Dionysius Petav. Derken. Esparza cum pluribus alijs.*

53. Ut hæc duæ opiniones, quantum fieri potest, conciliantur, observandum est, hæc duo vocabula, illisque correspondentes conceptus, *Essentiam*, & *Naturam*, frequenter quidem ab auctoribus pro eodem sumi, si tamen accuratius loqui velimus, significare duos conceptus ex genere suo plane diversos. Differimen explicat Stephanus de *Bubalis post Conimbr. 2. phys. c. I. q. 1. & Suarez disp. 11. Met. q. 11. n. 4.* quod strictè loquendo *Essentia* importet ordinem ad esse rei cuius est: *Natura* ad operationem. *Natura* enim, inquit Suarez, dicta est, quasi aliquid nasci faciat. Itaque *Natura* cuiusque rei importat quidem totum, quod impor-

tat essentia; sed tamen importat adhuc aliquid amplius; nempe significat Principium operationis; cum tamen essentia ut sic & ex genere suo, abstrahat ab hoc, an sit Principium operationis. Hoc ipsum discrimen agnovit D. Thomas 1. p. q. 39. a. 2. ad 3. *Natura*, inquit, designat Principium actus, *Essentia* ab essendo dicitur. Hinc est, quod quævis res, sive sit substantia, sive accedens, dicatur habere suam essentiam, tamen, philosophicè loquendo, non sit *Natura*, hoc est Principium operationis. Si ergo in Deo potest assignari aliquod prædicatum primum, quod ex suo formali conceptu non dicat explicitum ordinem ad operationem, & nihilominus per tale prædicatum differat à cæteris omnibus, quæ non sunt Deus, in huiusmodi prædicato consistet essentia divina sub conceptu *Essentiæ*: cum quo tamen stabit, posse Deum sub conceptu *Naturæ* explicari per aliud prædicatum, quod dicat ordinem ad operationem, vel sit ipsa operatio, etiam si non sit radix omnium attributorum in Deo.

54. DICO 1. Conceptus quidditativus Dei in ratione essentiæ est, *esse ens à se*: quorum verborum sensus paulò post declarabitur. Probatur 1. autoritate S. Scripturæ, exodi 3. Deus seipsum definiens dixit, *Ego sum, qui sum: & Qui est misit me.* Quæ verba S. Hieronymus in 3. cap. Epist. ad Eph. sic declarat, *Nunquid solus DEVS erat, & cætera non erant? utique Angeli, Cælum, Terra vel Maria, & ipse Moyses, cui Dominus loquebatur, & Israel, & Egyptij erant, & quomodo nomen commune substantiæ sibi proprium vendicat Deus? illa de causâ, quia cætera ut sint, DEVS I sumpsere beneficio: DEVS vero qui semper est, nec habet aliunde principium, & ipse sui origo est, suæque causâ substantiæ, non potest intelligi aliud habere quod subsistit.* Brevis, illa verba: *Ego sum qui sum*: ut non sint negatoria, hunc sensum habere debent, *Ego sum qui ex me ipso sum, & ideo non possum non esse.* Nam quidquid est, & posset non esse, ab alio sit necesse est.

55. Probatur 2. ratione. In illo prædicato debet nostro concipiendi modo constitui essentia divina, ex quo jam aliunde cognito & affirmato, deducuntur cæteræ perfectiones divinæ. Sed tale prædicatum est; *esse ens ex se ipso existens*: ergo &c. Minor probatur. Nam postquam ex creaturis immediatè probatum est contra Atheum, dari ens improductum seu à se ipso existens, inde progredimur & inferimus immediatè, quod sit ens illimitatæ perfectionis: nihil enim limitatur à se ipso; ergo si ens à se careret aliquâ perfectione, hoc ipso talis perfectio esset Chymara, quia esset impossibilis, nam nec haberetur à se, nec haberi posset ab alio; ergo hoc ipso non esset perfectio. Hoc deducto deducuntur singulæ perfectiones in specie.

56. DICES. Sicut ex eo, quod Deus sit ens à se inferitur legitime: ergo est omnipotens; ita e contrario, dato quod aliquid sit omnipotens, inferitur legitime: ergo est à se, si enim esset ab alio,

alio, jam non posset facere omne factibile, quia non posset facere se, quod tamen etiam esset factibile. Ergo non est major ratio, quare *Aseitas* sit radix Omnipotentia, & non Omnipotentia Aseitatis. Respondeo. Hoc argumento potius ostenditur, quod *Tò esse Omnipotens* formalissimè & explicitè dicat: *esse ens a se*. Cum enim nihil possit facere seipsum, utique hoc ipso non est factibile illud, quod est factivum omnium. Planè, qui vellet subtiliter rem examinare, deprehenderet hoc ipsum in omni attributo divino, quia formaliter divinum est: sed non vacat in hoc immorari. Ad replicam in forma nego, vel distinguo antecedens: Omnipotentia infertur ex Aseitate quasi à Priori, hoc est tanquam ex prædicato prius probato & affirmato. Aseitas autem infertur ex Omnipotentia quasi à posteriori, & tanquam ex supposito, seu apprehenso tantum & nondum affirmato. Ratio jam est insinuata. Quia existentia *Entis à se* deducitur immediatè ex creaturis, & non nisi mediatè deducitur Ens omnipotens: nec enim possumus affirmare esse omnipotens, nisi affiramus esse Ens à se. quamdiu enim præscindimus aut ignoramus, an sit à se, vel ab alio, tamdiu præscindimus aut ignoramus, an possit facere omne factibile, quia nihil potest facere seipsum: ergo præscindendo, an ipsum sit aliquid productum; præscindendo etiam, an sit productivum omnium producibilium.

57. Probatur Conclusio 3. Illud prædicatum est in Deo radix cæterorum, adeoque constitutivum essentia divina, quod immediatè & formaliter opponitur illi prædicato, quod in creaturis est radix omnium imperfectionum: atqui in creaturis radix omnium imperfectionum & defectuum est, quod sunt *Ens ab alio dependens*: nam hæc dependentia formaliter dicit, quod ex se nihil sunt; hoc autem, quod est, ex se nihil esse, est radix omnium aliorum defectuum: ergo. Major probatur. Illud prædicatum est radix omnium perfectionum, quod est radicale exclusivum omnis imperfectionis: sed quod formaliter opponitur radici omnis defectus, est ejusmodi. Ergo &c. Declaratur magis. Idem est cujusque rei distinctivum & ejusdem constitutivum: ergo quod est primò distinctivum, est primò constitutivum: sed primò distinctivum Dei à creaturâ est, *esse à se*: ergo & primò constitutivum. Subsumptum probatur. Primò distinctivum creaturæ à Deo est: *esse dependens ab alio*. Nam ratio *Entis* per nihil aliud immediatè contrahitur ad *esse creatum*, quam per *esse ab alio*, ut ex se manifestum est: ergo primò distinctivum Dei à creatura est illud, per quod Deus formaliter non est ab alio: sed hoc est: *Esse à se*. Ergo &c.

58. Obijcitur 1. *Esse à se*, est prædicatum negativum: perinde enim est ac dicere: *Non esse ab alio*. atqui essentia Dei debet constitui in prædicato positivo: ergo non rectè constituitur in *Esse à se*. Respondeo negando majorem; quam esse falsam dupliciter ostendo. Imprimis ex absurdo. Si enim *Tò esse à se*, esset formaliter hoc

prædicatum negativum: *Non esse ab alio*; tunc hoc prædicatum esset inexplicabile sine processu in infinitum in negationibus, consequens omnibus negandum est. Sequelam ostendo. *Esse ab alio*: debet ultimò resolvi in aliquod Ens improductum, ut omnes fatentur contra Atheos. ergo *Tò non esse ab alio*; resolvendum erit in hoc: *Non esse ab alio improductum*: Sive: *non esse ab alio existente à se*. atqui per te *Tò esse à se* est prædicatum negativum, hoc modo exprimendum: *non esse ab alio*. ergo erit resolvendum hoc modo: *Non esse ab alio quod non sit ab alio non existente ab alio non existente ab alio, &c. sic in infinitum*. atqui hoc est absurdum: ergo fatendum est; *Tò esse à se* posse aliter concipi & exprimi, quam ut formalis negatio.

59. Deinde & secundò ostendo falsam esse majorem propositi objectionis. Nam potius *Tò esse ab alio* est prædicatum negativum. Nam *esse ab alio* formaliter est indigere alterius operâ ad existendum: omnis autem indigentia seu mendicitas est carentia proprii patrimonij sufficientis sibi; seu brevius; est carentia hujus perfectionis: Sibi ipsi sufficere: ergo *Tò Non esse ab alio*; est non indigere, seu non carere hac perfectione; atqui carentia est formaliter negatio illius formæ quâ quis dicitur carere: ergo *Tò non carere*, est formaliter negatio hujus negationis: atqui negatio negationis est forma positiva, opposita huic negationi: ergo à primo ad ultimum: *Non esse ab alio*, est forma positiva, opposita indigentia alterius tanquam negationi.

60. Respondetur itaque, *Tò Non esse ab alio*, esse solummodo prædicatum negativum secundum dici, hoc est, penes vocabula quibus effertur: sicut cum dicimus: non esse ægrum, non esse cæcum, non esse nihil. Dico itaque, *Tò esse à se*, metaphysicè loquendo, non esse exponendum hoc modo: *Non esse ab alio*: propter vitiosum processum in infinitum: sed hoc modo. *Esse ens essentialiter existens quocunque alio sublato*. Vbi vides, quod negatio aliorum non ponatur tanquam constitutiva illius entis à se, sed solum tanquam conjungibilis per hypothesein cum illa entitate. Eodem modo exponendum est *Tò sibi sufficere*: hoc enim aliud non est, quam: quocunque alio sublato, seu, non obstante cujuscunque alterius entis absentia, adhuc habere unde sit. Vel si denique magis Theologicè resolvere velis, dicere poteris: *Ens à se*, est, à cujus existentis voluntate pender, ut quodvis aliud sit vel non sit.

61. Et fanè, nisi communi Theologorum phrasi me accommodare voluissèm, essentiam Dei non per *Aseitatem*, sed modis jam relatis expressissem. Nam SS. PP. nunquam fortassis illo vocabulo usi sunt, & negari non potest, illud non esse satis accommodatum, quatenus *Tò esse à se*, videtur idem dicere, ac, *Dare sibi ipsi esse*, sicut S. Hieronymus dixit, Deum esse sibi ipsi causam essendi; quod utique improprie dictum est. Econtra pro meo loquendi modo adduci possunt plures SS. PP. apud Dionysium Petavium, Lib. 1. cap. 6. à n. 6. breviter unum alterumve referam. Clemens Alex-

xandrinus

xandrinus nomen, *Qui est*, Exodi. 3. à Deo si-
bi impositum, idcirco ait Deo maxime proprium
esse, quoniam illum exprimit, qui revera solus est
hoc est, qui est, sive alia sint, sive non sint. Gre-
gorius Nanzianzenus Essentiam Dei explicat per
hoc, quod habeat esse per se, hoc est, non cum alio
hoc, quod habet esse per se, hoc est, non cum alio
quopiam copulatum. S. Bernardus explicat es-
sentiam Dei per hoc, quod ita necessarium sit, ut
etiam si nullum aliud ens addas, nihil de esse Dei
eminuas. Plures PP. explicant, unde Deo pro-
prium sit esse, cetera verò dicantur non simplici-
ter, sed quodammodo esse, nempe quia cetera non
possunt esse sine Deo, sed habent esse à Deo. er-
go per argumentum à contrario Deus ideo dicitur
simpliciter esse, quia sine cujuscunque consortio
adhuc intelligitur esse.

62. DICES. Etiam si Deus per impossi-
bile esset agens necessarium, & necessarium aliquid
ad extra produceret ab aeterno, adhuc ipse esset
Ens à se, & improductum, & tamen non esset ens
potens intelligi existens quocunque alio sublato.
Si tibi licitum est facere huiusmodi hypothe-
sin impossibilem, ego tibi per aliam hypothefin
impossibilem respondeo, & dico, quod ille effectus
(quem tu fingis esse necessarium) per fictionem
auterri posset, quo sic ablato adhuc intelligeretur
formaliter Deus. Verum, non est necesse huc
venire. Sufficit mihi quod tunc intelligeretur
pro priori naturæ causâ, præciso effectu. Illud
ergo erit Deus, quod, præciso quocunque alio,
intelligitur existere.

63. Obijcit Card. Pallav. 2. Existere per
necessitatem, non est illud perfectissimum ænig-
ma, per quod Deus appareat melior omnibus alijs
entibus, adeoque non est prædicatum ex quo evi-
denter inferamus alias Dei perfectiones, cum Phi-
losophi distinxerint necessarium causatum, & necessa-
rium incausatum. Ad hanc objectionem jam est
respondum; Etiam si enim daretur aliquod ens ne-
cessarium causatum, illius tamen necessitas essendi
proveniret originaliter ab alio, tanquam à causâ,
& per consequens, nec daretur nec intelligeretur
existere quocunque alio præciso, aut per fictionem
ablato.

64. Obijcit 3. Si Essentia Dei consi-
deretur in Aseitate, tunc omnia cetera prædicata
essent attributa, adeoque etiam prædicatum *Substan-
tia*, *Vivens*, quod videtur absurdum. Respondet
P. Esparza & sufficienter quidem, quantum necesse
est in questione de vocabulo *Attributi*, posse hæc
etiam sine absurdo dici Attributa, quatenus scili-
cet nostro concipiendi modo attribuuntur alteri
tanquam priori unde deducuntur. Caterum in
communiori usurpatione illa solum vocantur at-
tributa, quæ significantur instar concreti acciden-
talis, & tribuentis aliquam denominationem sup-
posito, adeoque adjectivè, ut esse justum, sapien-
tem, potentem, &c. hæc enim significant prædicata
realiter substantialia instar formæ accidentalis crea-
tæ, qualis est sapientia, vbiatio, potentia, justitia.

65. Respondeo tamen aliter, negando fe-
quelam. Et imprimi, nego (quod P. Esparza
videtur concedere) quod prædicatum *Substantia*
deducatur tanquam diversus formaliter conceptus
ex Aseitate. Ens enim à se, & præciso quocunque
alio essentialiter existens, est formalissimè substan-
tia, quia formalissimè existit per se, & non in alio.
Hinc infero, quod nec conceptus *Vivens*, nec con-
ceptus *Intellectivus*, sint conceptus attributorum,
quia licet hæc prædicata ex aseitate deducantur, po-
nuntur tamen formaliter in lineâ prædicamentali
Substantia: talia autem non dicuntur attributa, sed
illa quæ proferuntur sub conceptu formarum acci-
dentalium, pertinentium ad alia prædicamenta, si
comparentur cum formis similibus creatis: ut esse
sapientem, justum, æternum, immensum, &c.
Omitto leviores Objectiones, ab alijs optimè
dissolutas.

66. DICO. 2. Conceptus quidditativus Dei
in ratione NATURÆ, rectè constituitur per or-
dinem ad nobilissimam & primam Dei operatio-
nem, scilicet Intellectionem, adeoque in *Essè à se
Intellectivo*. & hoc tribuo primæ sententiæ supe-
rius relatæ, & SS. PP. qui pro illâ apud Suarez &
Viquez adducuntur.

Probatur Conclusio. Nomen *DEVS*, est
nomen *Naturæ*, prout in terminis tradit D. Tho-
mas, q. 13. a. 11. ad 1. dicens, nomen *DEVS*, esse
magis proprium Dei ad significandam *Naturam*,
nomen verò *Qui est*, esse magis proprium ad signi-
ficandam *essentiam*. Subsumo: atqui nomen *Devs*
in Græco descendit ab *Intueri* vel *Prospicere*,
teste sancto Dionysio, Damasceno, Clemen-
te, & alijs apud Franciscum de Lugo p. i. n. 25. er-
go in Sensu S. Thomæ Natura divina rectè expli-
catur per ordinem ad intellectionem. Intellectio
certè est prima operatio, & origo decretorum di-
vinorum, immò & Processionum ad intrâ, quate-
nus Verbum procedit per Intellectionem, Spi-
ritus S. verò per Amorem, qui præsupponit Intel-
lectionem.

Confirmatur iterum Autoritate S. Thomæ.
qui q. 27. a. 2. in C. declarans cur Processio Verbi sit
generatio, dat rationem, quia in Deo idem est *In-
telligere*, & *esse*, & ideo Verbum procedit in simili-
tudinem *Naturæ*, (quod est generari) quia proce-
dit per modum intelligibilis actionis, hoc est, per
Intellectum. Neque invenio, quod cum aliqua
difficultate notabili possit opponi.

CONTROVERSIA IV.

*Utrum inter Prædicata divina detur di-
stinctio virtualis intrinseca, media in-
ter distinctionem realem, & rationis.*

Non est animus, hoc loco discutere distinctio-
nem quæ vocari solet Scotistica; cum enim il-
la non reperiatur, vel (ut rectius dicam) à suis au-
thoribus nõ tribuatur specialiter Attributis divinis,
sed gradibus metaphysicis univèrsim, hinc est, quod
Philoso-